

DEBAT CIUTADÀ (XLIII)

EL DRAMA DELS DESNONAMENTS I LA MOBILITZACIÓ CIUTADANA

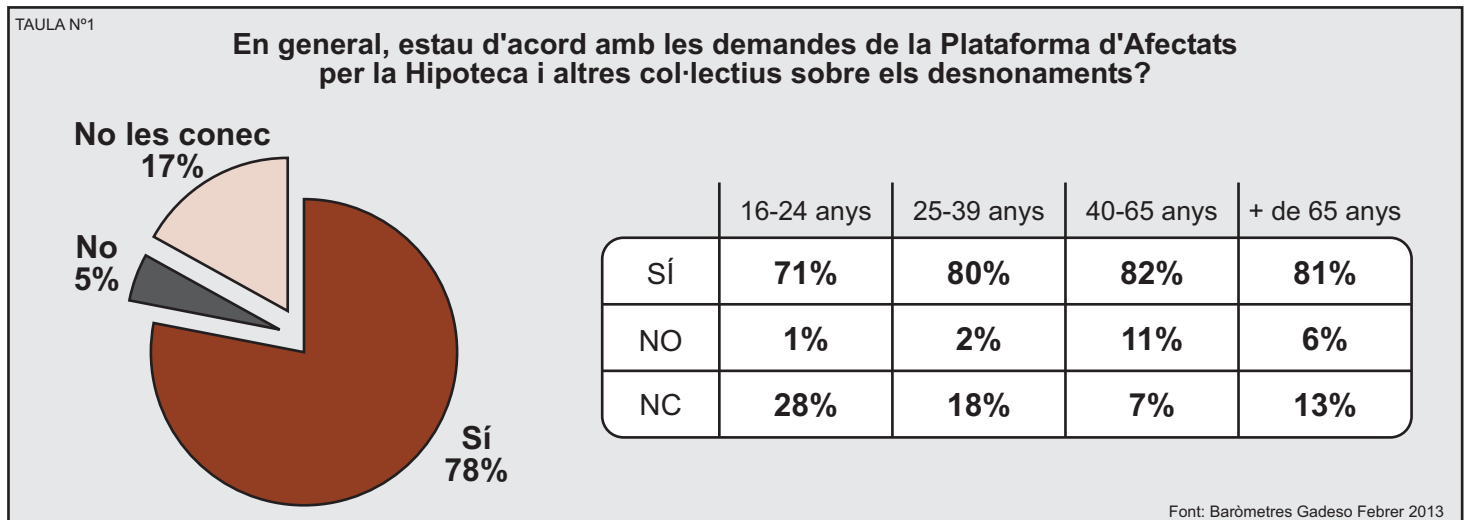
Un dels principals focus de l'actualitat en els darrers temps són els desnonaments per no poder pagar la hipoteca, els drames familiars que hi ha darrere i la mobilització de gran part de la ciutadania per evitar-los, amb un destacat paper aglutinador jugat per la Plataforma d'Afectats per la Hipoteca. El boom de la construcció, una època de bonança econòmica, l'alegria creditícia de les entitats financeres i les bonificacions fiscals portaren a milers de ciutadans a adquirir un habitatge mitjançant una hipoteca. L'esclat de la crisi ha fet que moltes d'aquestes persones no puguin poder fer front a les quotes hipotecàries i s'enfrontin a processos de desnonament. Malauradament, s'ha arribat fins i tot al suïcidi.

Fa uns dies, la PAH va presentar quasi un milió i mig de firmes que avalaven una Iniciativa Legislativa Popular per aturar aquests desnonaments i canviar la llei hipotecària, introduint la famosa dació en pagament. Aquest Quadern vol polsar l'opinió ciutadana sobre aquest tema d'actualitat que afecta a tantes famílies dins la nostra comunitat. En contra del que és habitual, els resultats no s'ofereixen desglossats per illes, doncs els resultats són molt similars arreu de Balears. En canvi, sí els presentem per grups d'edat, que en ocasions presenten diferències significatives.

El primer que volem analitzar és el grau d'acord de la ciutadania il·lenca amb les demandes de la **Plataforma d'Afectats per la Hipoteca** i altres col·lectius signats d'un manifest en contra de la situació actual i a favor d'un canvi que beneficiï la població.

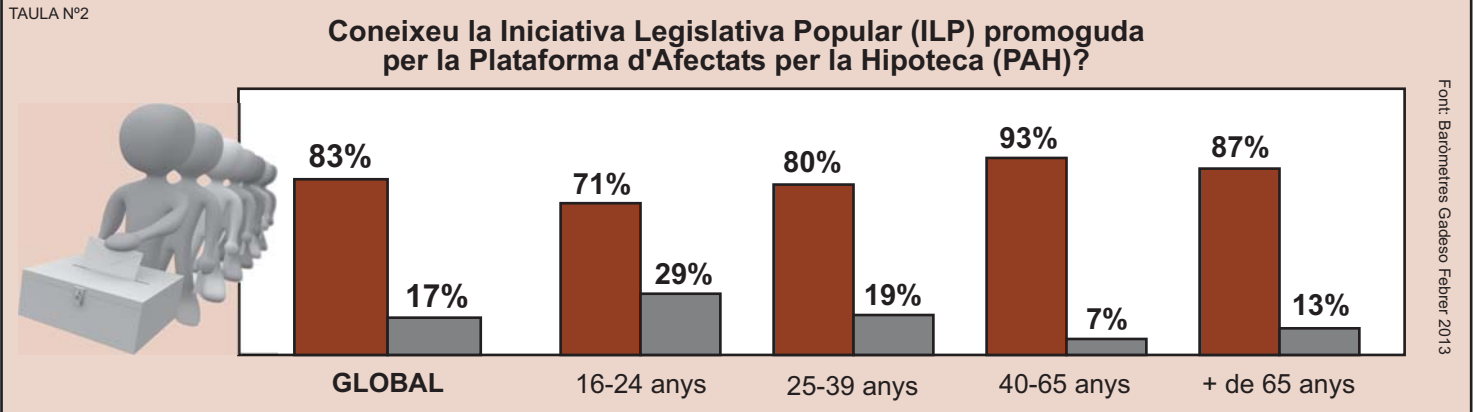
Com se pot veure a la taula inferior, una majoria dels enquestats se mostra **a favor** dels seus postulats, enfront d'un escàs 5% que hi està **en contra**.

Per edats, podem destacar que les **menors de 25 anys** són els que manco coneixen les demandes de la PAH. No obstant, entre els joves que sí n'estan informats, gairebé tots hi estan a favor. Dins l'aclaparadora majoria de persones favorables a la iniciativa, ressalta l'11% de ciutadans d'**entre 40 i 65 anys** que no hi estan d'acord. Aquest petit percentatge, com veurem després, aposta per l'aplicació de mesures temporals i limitades i no és partidari de canviar la llei hipotecària.

ILP: QUÈ ÉS I QUIN FUTUR TÉ?

Com dèiem al principi, molt s'està parlant en els darrers mesos dels desnonaments i de les actuacions de diversos col·lectius per fer-hi front. Titular de tots els diaris i capçalera de tots els informatius fou la Iniciativa Legislativa Popular presentada per la Plataforma d'Afectats per la Hipoteca al Congrés dels Diputats. Però sap la ciutadania realment què és una ILP i què suposa la seva aprovació? Finalment, hem volgut demanar l'opinió sobre què passarà a partir d'ara al Congrés.

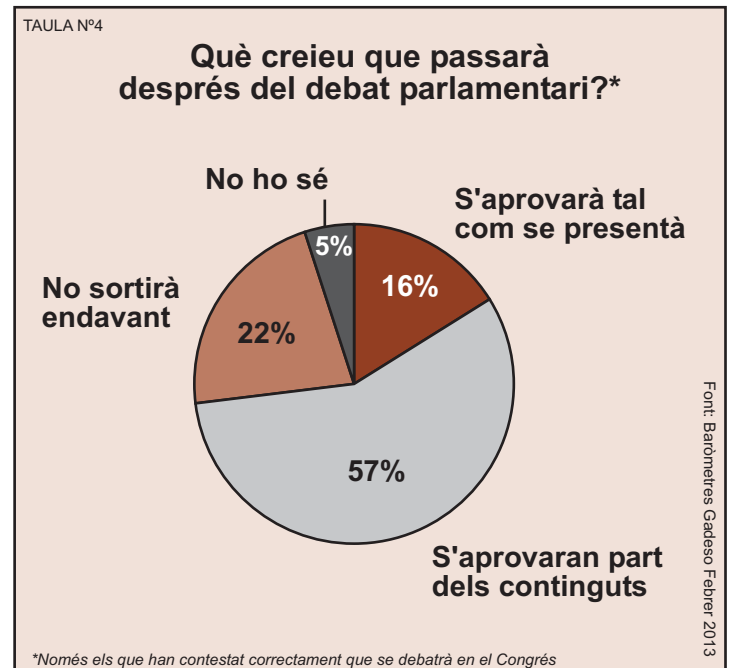
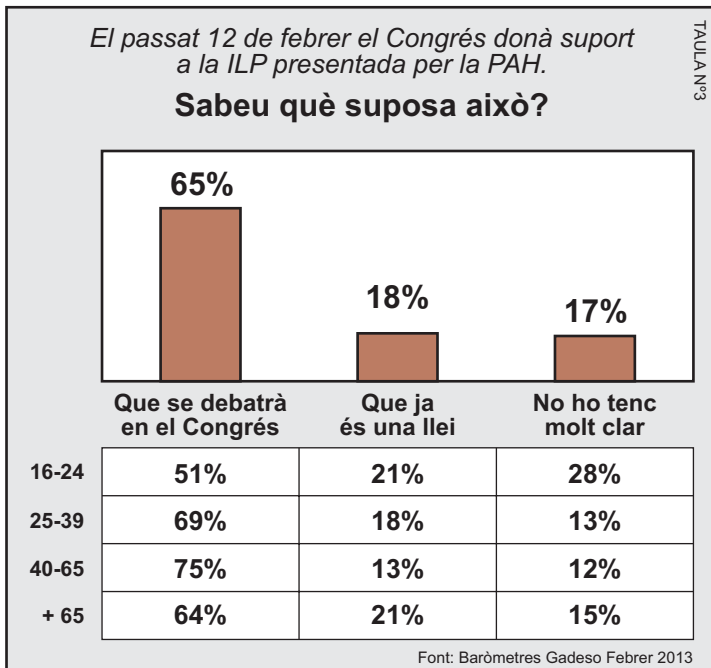
La taula 2 ens mostra que una **majoria dels ciutadans de les illes coneixen la ILP** promoguda per la Plataforma d'Afectats per la Hipoteca, que fou recolzada per quasi un milió i mig de persones. En la línia del que se mostrava a la pàgina 1, els joves són els que manco coneixen aquesta iniciativa, tal volta per ser el col·lectiu menys seguidor dels mitjans de comunicació. En canvi, la immensa majoria dels majors de 40 anys afirmen conèixer la ILP.

Aquesta iniciativa rebé el passat dia 12 de febrer el suport unànime del Congrés dels Diputats, el que significa que s'admet a tràmit parlamentari i que podrà debatre's en el Parlament i, si n'és el cas, aprovar-se com a llei. No obstant, **únicament un 65%** de la ciutadania sap això, mentre que el **18%** afirma que ja és una llei i un **percentatge similar** reconeix no tenir-ho molt clar. De nou, els més desconeguts del tema són els menors de 25 anys, doncs

un 21% creu que la ILP ja s'ha aprovat com a llei i un 28% se mostra indecís.

Entre les persones que contestaren correctament, únicament un 16% opina que se transformaran en llei **totes les reclamacions** incloses en la ILP. La gran majoria, un 57%, creu que només s'aprovaran **part dels seus continguts**. En aquest sentit, existeixen molts de dubtes en que el Partit Popular doni suport a la dació en pagament retroactiva, coneguda la seva posició en contra fins poques hores abans de donar suport al document de la Plataforma d'Afectats per la Hipoteca.

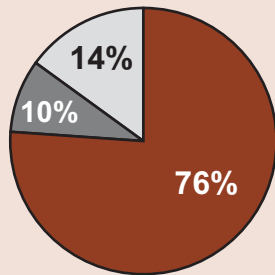
Per altra banda, un 22% creu que **no s'aprovarà el text**, ja sigui per la postura del PP o per les pressions del sector bancari. Com sabeu, en poques setmanes tindrem la resposta a aquesta qüestió.

AMPLI RECOLZAMENT CIUTADÀ

La Iniciativa Legislativa Popular demanda un canvi en la llei hipotecària espanyola, que consideren injusta amb la ciutadania i excessivament amable amb les entitats financeres. En aquesta pàgina analitzam què opina la ciutadania d'aquest possible canvi i, més concretament, el grau d'acord que mostren amb les mesures específiques proposades per la Plataforma d'Afectats per la Hipoteca, com per exemple la dació en pagament amb caràcter retroactiu, la creació d'un parc públic d'habitatges destinats al lloguer social o la realització d'una auditoria del mercat hipotecari.

Creieu que s'ha de modificar l'actual llei hipotecària, tal com demanen la PAH i altres col·lectius?

■ Sí, és injusta
■ No, basten mesures temporals
■ No ho sé

	16-24 anys	25-39 anys	40-65 anys	+ de 65 anys
SÍ	67%	76%	79%	81%
NO	1%	7%	16%	14%
NS/NC	32%	17%	5%	3%

TAULA N°5

Font: Baròmetres Gadeso Febrer 2013

Seguint la línia del que hem vist fins ara, una majoria dels ciutadans i ciutadanes de les illes se mostra **favorable a canviar l'actual llei hipotecària** per considerar-la injusta. Per contra, un de cada deu enquestats considera que bastaria amb l'aplicació de **mesures temporals i limitades** als casos més greus. El principal argument d'aquestes persones és que la situació de crisi és conjuntural i, per tant, també ho han de ser les decisions que afecten el sistema hipotecari.

Per **edats**, gairebé un terç dels més joves s'estima més no contestar, mentre que entre els majors de 40 anys són més els que aposten per les mesures temporals.

El **manifest de la PAH** incloïa tot un seguit de mesures

orientades a garantir la justícia als afectats pels desnonaments. A sota se veu que el grau d'acord amb aquestes mesures és aclaparador, sobretot pel que fa a la **paralització dels tots processos de desnonament** fins que se trobi una solució per a cada un dels afectats i també per la inclusió dels immobles embargats en un **parc públic d'habitatges destinats al lloguer social**. També reben un suport majoritari, encara que no tan intens, la realització d'una **auditoria** per tal de conèixer l'estat actual del mercat hipotecari de l'estats espanyol i la **dació en pagament amb caràcter retroactiu**. Això se deu principalment a dos col·lectius: per una banda, els que creuen que serà contraproductiu pel mercat immobiliari i, per una altra, els que se pensen que ja existeix quelcom similar (l'imaginari popular de "lliurant la casa, s'acaba el deute").

TAULA N°6

GRAU D'ACORD AMB LES MESURES PROPOSADES

	GLOBAL	16-24 anys	25-39 anys	40-65 anys	+ de 65 anys
Aturar els desnonaments mentre no se trobi una solució per als afectats	9,2	9,4	9,3	9,0	9,1
Aplicar la dació en pagament amb caràcter retroactiu	7,8	8,3	8,0	7,3	7,6
Convertir els habitatges embargats en un parc públic de lloguer social	9,0	9,0	8,9	8,9	9,1
Realitzar una auditoria del mercat hipotecari espanyol	7,2	6,9	7,3	7,5	7,1

(10=totalment d'acord; 0=totalment en desacord)

Font: Baròmetres Gadeso Febrer 2013

ELS ACTORS DEL DRAMA

Els processos de desnonament que han protagonitzat l'actualitat en els darrers mesos són un vertader drama i, com a qualsevol drama, hi ha actors. En aquesta darrera pàgina hem volgut analitzar la valoració que fa la ciutadania d'aquests actors: la PAH, els jutges, els polítics, els bancs... Finalment, hem demanat a la població qui creu que són els principals culpables d'haver arribat a aquesta situació. Com se podrà comprovar, la resposta no és gens inesperada.

TAULA Nº7

En tot aquest procés de desnonaments, drames familiars, suïcidis... quina valoració feieu dels següents col·lectius?

	PAH i altres entitats	Jutges i fiscals	Cossos de seguretat	Govern	Oposició	Entitats financeres	Ciutadania en general
GLOBAL	8,9	7,8	5,8	1,7	3,2	0,8	6,3
16-24	9,2	7,3	4,8	0,5	3,5	0,3	5,7
25-39	9,0	7,6	5,6	1,9	3,4	0,7	6,5
40-65	8,8	8,4	6,7	2,4	2,9	1,2	6,7
+ 65	8,6	7,9	6,1	2,1	3,0	1,0	6,3

(de 0 a 10)

Font: Baròmetres Gadeso Febrer 2013

Els diversos actors en aquest procés de desnonaments i de mobilitzacions són valorats, com és lògic, de manera molt distinta. Així, la **Plataforma d'Afectats per la Hipoteca** rep un suport gairebé unànim, enfront del rebuig frontal de la ciutadania al paper jugat per les **entitats financeres**. Els polítics també reben valoracions molt negatives, si bé l'**oposició** supera significativament al **govern**.

Volem destacar la bona nota obtinguda pels **jutges**, degut a la paràlització d'alguns processos de desnonament i al continu degoteig de sentències que se van coneixent i que fan referència a clàusules abusives i a situacions d'indefensió.

Les **entitats financeres** són, segons l'opinió ciutadana, les grans culpables d'aquesta dramàtica situació. Són les que tenien la paella pel mànec i les que podien calcular els possibles riscos a l'hora d'atorgar les hipoteques. També rep gran part de culpa l'**administració pública i els polítics**, als que la població acusa d'actuar tard i malament per evitar situacions greus (que han derivat, fins i tot, en suïcidis).

En la mateixa línia, un 56% destaca una inadequada **legislació hipotecària** que, com acabam de veure, és necessari canviar. Per últim, únicament un 15% considera culpables a les **persones** que firmaren les hipoteques en el seu moment.

TAULA Nº8

Qui creieu que són els principals culpables de la dramàtica situació actual?

	GLOBAL	16-24 anys	25-39 anys	40-65 anys	+ de 65 anys
Les entitats financeres que atorgaren les hipoteques	96%	99%	97%	92%	95%
Les persones que signaren les hipoteques	15%	8%	13%	21%	18%
Una inadequada legislació en matèria hipotecària	56%	47%	55%	61%	59%
L'administració pública, els polítics	76%	76%	78%	73%	76%

(respostes múltiples)

Font: Baròmetres Gadeso Febrer 2013